

Nuorisovaltuuston toimintasääntö

Nuorisovaltuuston tarkoitus

Nuorisovaltuustotoiminnan tavoitteena on, että nuorten ääni kuuluu kunnan päätöksenteossa ja, että nuorisovaltuuston osallistujat edustavat erilaisista taustoista tulevia nuoria kuntalaisia. Lemin nuorisovaltuusto on kunnan ja sen alueella asuvien tai opiskelevien, ensisijaisesti alaikäisten henkilöiden pysyväluonteinen poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton yhteistyöelin kunnassa. Toiminnassa noudatetaan syrjimättömyyden ja yhdenvertaisuuden periaatteita. Nuorisovaltuusto kuuluu kunnanhallituksen alaisuuteen ja on osa nuorisotoimen toimintoja. Nuorisovaltuuston jäsenyys ja toiminta perustuu nuorten vapaaehtoisuuteen. Nuorisovaltuusto on mukana erilaisissa nuorisolle suunnatuissa tapahtumissa ja muissa kunnanhallituksen määrittelemissä tapahtumissa edustamassa kunnan nuorisoa.

Tehtävät

Nuorisovaltuusto

- edistää ja seuraa eri hallinnon aloilla tapahtuvaa toimintaa nuorten näkökulmasta sekä edistää Lemin kunnan ja alueen nuorten yhteistyötä
- toimii nuorison ja päättäjien välisenä linkkinä
- edustaa nuorison mielipiteitä kunnanhallituksessa, kunnanvaltuustossa sekä niissä lautakunnissa ja työryhmissä, joihin nuorisovaltuuston jäsenistö pyydetään ja heillä on puhe- ja läsnäolo-oikeus
- valvoo nuorison etuja
- tekee aloitteita ja esityksiä, antaa lausuntoja nuoria koskevissa asioissa sekä seuraa niiden käsittelyä ja kunnan päätöksentekoa
- vaikuttaa siihen, että kunta kehittäessään yleisiä palveluja huolehtii niiden riittävydestä ja soveltuvuudesta nuorille
- edistää nuorison kiinnostusta yhteiskunnallisten asioiden seuraamiseen

Nuorisovaltuuston kokoaminen ja yleiskokous

Nuorisovaltuusto valitaan kouluvaaleilla joka toinen vuosi. Vaalissa valitaan jokaisesta yläkoulun luokasta kolme (3) edustajaa ja heille varajäsenet. Varajäsenet valitaan ehdolla olleista nuorista äänimäärän osoittamassa järjestyksessä. Koulu yhdessä nuorisotoimen kanssa voi järjestää vaalin hyväksi katsomallaan menettelyllä.

Vaalin valintaperiaatteissa voidaan käyttää harkintaa, jotta alueellinen tasa-arvo voidaan saavuttaa, jos esimerkiksi koululuokkien oppilasmäärät muuttuvat.

Nuorisovaltuusto järjestää vuosittain yleiskokouksen, vaikuttamispäivän tai muun vastaavan kaikille lemiläisille nuorille avoimen tapahtuman.

Toimintasuunnitelma ja toimintakertomus

Nuorisovaltuusto valmistelee vuosittain kunnanhallitukselle hyväksyttäväksi toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen tiedoksi. Toimintasuunnitelma sekä toimintakertomus käsitellään myös sivistyslautakunnassa.

Roolit ja kokousten järjestäminen

Nuorisovaltuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajiston, johon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, sihteeri, varasihteeri ja viestintävastaava. Nuorisovaltuuston kokous pidetään tarvittaessa, mutta vähintään 4 kertaa vuodessa. Nuorisovaltuusto voi kutsua kokouksiinsa kuultavaksi eri alojen asiantuntijoita ja yhteistyötahoja. Kokoukset ovat yleisölle avoimia. Kokouksen voi kutsua koolle puheenjohtajisto tai nuorisotyöntekijä. Kokousten järjestämisessä hyödynnetään tarkoituksenmukaisella tavalla digitaalisia välineitä ja kokouspalveluita. Tarkoituksenmukaista on esimerkiksi tarjota eri puolilla Lemiä asuville nuorille yhdenvertainen osallistumismahdollisuus.

Nuorisovaltuusto valitsee keskuudestaan kaksi (2) jäsentä, joita ehdottaa maakunnalliseen nuorisovaltuustoon sekä heille varajäsenet. Kunnanhallitus nimeää ehdotuksen perusteella maakunnallisen nuorisovaltuuston jäsenet ja varajäsenet.

Nuorisotyöntekijä yhdessä puheenjohtajan kanssa valmistelee kokoukset. Nuorisovaltuuston pöytäkirjat laaditaan, tarkastetaan ja toimitetaan tiedoksi sivistyslautakunnalle ja kunnanhallitukselle sekä julkisesti nähtäville kunnan internetsivuille. Nuorisotyöntekijä toimii nuorisovaltuuston ohjaajana ja tukee nuorten omaehtoista toimintaa.

Aihekohtainen vaikuttaminen

Nuorisovaltuuston keskeisenä tehtävänä on tuoda nuorten ääni päätöksentekoon, lisätä lemiläisten nuorten vaikuttamisen mahdollisuuksia sekä tarjota nuorille tietoa ja mahdollisuus innostua yhteiskunnallisista asioista. Nuorten äänen kuulumisen vahvistamiseksi nuorisovaltuusto järjestää nuorille aihekohtaisia vaikuttamisen paikkoja. Käytännössä tämä voi tarkoittaa esimerkiksi tietyn kysymyksen lausunnon valmistelua yhteistyössä oppilaskuntien, harrasteseurojen tai nuorisojärjestöjen kanssa tai vaikka teematapahtuman järjestämistä alueellisesti, paikallisesti tai koulukohtaisesti. Vaikuttaminen ei tällöin edellytä kyseiseen tilanteeseen osallistuvilta tai mielipiteensä ilmaisevilta nuorilta pitkäaikaista sitoutumista nuorisovaltuuston toimintaan.

Edustuksellinen vaikuttaminen ja kummivaltuutetut

Nuorisovaltuuston jäsenillä on läsnäolo- ja puheoikeus pyydettyäessä työryhmissä, lautakunnissa, kunnanhallituksessa sekä kunnanvaltuustossa. Nuorisovaltuusto valitsee keskuudestaan edustajat, jotka osallistuvat pyydettyäessä kokouksiin ja työryhmiin. Jokainen valtuustoryhmä valitsee keskuudestaan edustajan / kummivaltuutetun nuorisovaltuustolle. Kummivaltuutetut kutsutaan nuorisovaltuuston kokouksiin ja he toimivat nuorisovaltuuston mentorina ja linkkinä päätöksentekijöihin.

Kokouspalkkiot ja määräraha

Talousarvioon on varattu vuosittain määräraha nuorisovaltuuston kokouspalkkioihin ja toimintaan.

Nuorisovaltuuston jäsenen kokouspalkkio on 25 €/kokous/henkilö. Nuorisovaltuuston edustajille eri lautakunnissa ja työryhmissä maksetaan ao. lautakunnan / työryhmän määrärahoista puolikas kokouspalkkio ja matkakorvaus kunnan palkkio- ja matkustussäännön mukaisesti.

Puheenjohtajisto

Puheenjohtajiston tehtävänä on luoda nuorisovaltuustoon hyvää ryhmähenkeä toimimalla innostavasti ja kannustavasti ja kaikenlaiset osallistujat huomioiden. Puheenjohtajisto sopii puheenjohtajien, sihteerien ja viestintävastaavan tehtävistä yhdessä. Tarkoituksenmukaista on, että nuoret itse ovat toimijoita ja saavat riittävästi ohjausta.

Kokouskäytännöt

Nuorisovaltuusto kokoontuu tarvittaessa, mutta vähintään 4 kertaa vuodessa. Puheenjohtaja laatii yhdessä kunnan nuorisotyöntekijän kanssa asialistan, josta nuorisotyöntekijä kokoaa esityslistan. Kokouksen kutsuu koolle puheenjohtaja. Kokouskutsut ja esityslista toimitetaan sähköisesti viimeistään viikkoa ennen kokousta. Kokous on päätösvaltainen, jos paikalla on puheenjohtaja (tai varapuheenjohtaja) ja vähintään puolet nuorisovaltuutetuista.

Puheenjohtaja avaa kokouksen sekä toteaa läsnäolijat, kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden. Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, ellei toisin päätetä.

Sihteeri laatii muistion puheenjohtajan johdolla ja nuorisotyöntekijä kokoaa sen pohjalta pöytäkirjan. Puheenjohtaja ja sihteeri sekä kokouksessa valittavat pöytäkirjantarkastajat allekirjoittavat pöytäkirjan.

Asiakirjahallinnassa noudatetaan kunnan yleisiä kokousteknisiä käytäntöjä.

Toiminnan perusta

Kuntalaki 26 § Nuorisovaltuusto

Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä (nuorisovaltuusto) ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuusto voi olla useamman kunnan yhteinen. Nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa.

Lapsen oikeuksien sopimus, 12. artikla

Oikeus tulla kuulluksi ja ilmaista mielipiteitä itseään ja omaa elämää koskevissa asioissa on lapsen oikeuksien sopimuksen takaama perus- ja ihmisoikeus. Sama oikeus lapselle on taattu myös perustuslaissamme (PL 6.3 §).

Käyttäytymissäännös

Luottamushenkilöillä on keskeinen asema edustukselliseen demokratiaan perustuvassa kunnallisessa päätöksenteossa.

Kuntalain 69§:n säännöksen mukaan, koskien luottamushenkilön toimintaa luottamustehtävässään, luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden parasta sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla. Luottamushenkilön edellytetään kohtelevan asukkaita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti.

Lähteet:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150410#O2L5P26>

https://finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060/19910060_2#idm4626358303956